

PATVIRTINTA
viešosios įstaigos Vilkaviškio pirminės
sveikatos priežiūros centro
direktorius 2024-11-18
įsakymu Nr.V-151

BURNOS HIGIENISTO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Burnos higienisto profesinė kvalifikacija įgyjama baigus vientisąsias universitetines ar kolegines burnos higienos studijas. Užsienyje įgyta burnos higienisto profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka

2. Teisę verstis burnos higienisto praktika turi asmuo, įgijęs burnos higienisto profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią burnos priežiūros specialisto praktikos licenciją, verstis burnos priežiūros specialisto praktika pagal burnos higienisto profesinę kvalifikaciją.

3. Burnos higienistas verčiasi burnos priežiūros specialisto praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos licenciją, suteikiančią teisę teikti burnos priežiūros paslaugas.

4. Burnos higienistas dirba savarankiškai pagal savo kompetenciją arba bendradarbiaudamas su gydytojais odontologais, gydytojais odontologais specialistais bei kitais asmens ir visuomenės sveikatos specialistais.

5. Burnos higienistas savo veikloje vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, asmens sveikatos priežiūros įstaigos įstatais, vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

6. Burnos higienistas turi teisę:

6.1. verstis burnos higienisto praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

6.2. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar burnos higienisto sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

6.3. dalyvauti mokslinėje tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje;

6.4. gauti darbui būtiną informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų;

6.5. teikti pasiūlymus darbdaviui dėl darbo sąlygų gerinimo teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;

6.6. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis;

6.7. dalyvauti kuriant ir diegiant naujus odontologinių ligų profilaktikos būdus;

6.8. išduoti siuntimą pas gydytoją periodontologą.

7. Burnos higienistas turi ir kitų teisių, nustatytų kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

III SKYRIUS PAREIGOS

8. Burnos higienistas privalo:

8.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymo Nr. V-208 „Dėl Būtiniosios medicinos pagalbos ir Būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

8.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą šioje Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją kvalifikuotai atlikti švietėjišką, profilaktinę ir praktinę veiklą užtikrinant asmenų burnos ir dantų higieną, siekiant išvengti burnos ligų bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

8.3. bendradarbiauti su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais, socialiniais darbuotojais bei kitais specialistais, tiriančiais, diagnozuojančiais ir gydančiais ligas ar sveikatos sutrikimus;

8.4. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

8.5. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

8.6. pagal kompetenciją vykdyti privalomasias sveikatos programas;

8.7. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytais pagrindais ir tvarka;

8.8. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

8.9. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

8.10. tvarkyti burnos priežiūros specialisto praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių jų tvarkymą, nustatyta tvarka;

8.11. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

8.12. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

8.13. naudoti tik teisės aktų, reguliuojančių medicinos priemonių (prietaisų) naudojimą, reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis; užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos šiame papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

8.14. laikytis infekcijų kontrolės reikalavimų;

8.15. nepriskirtais burnos higienisto kompetencijai atvejais siųsti pacientą gydytojo odontologo ar gydytojo specialisto konsultacijos;

8.16. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

9. Burnos higienisto kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs burnos higienisto profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas, nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę mokslo ir praktikos pažangą.

10. Burnos higienistas turi žinoti:
 - 10.1. įrodymais pagrįstos medicinos principus;
 - 10.2. sveikatos teisės pagrindus;
 - 10.3. sveikatos draudimo pagrindus;
 - 10.4. medicinos statistikos pagrindus;
 - 10.5. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus.
11. Burnos higienistas turi mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.
12. Burnos higienistas turi išmanyti:
 - 12.1. saugos darbe reikalavimus;
 - 12.2. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;
 - 12.3. bendruosius sveikatos priežiūros organizavimo principus;
 - 12.4. žmogaus anatomiją, fiziologiją, histologiją, patanatomiją bei amžiaus ir lyties ypatybes;
 - 12.5. vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją;
 - 12.6. žmogaus psichologijos ypatumus, dažniausius psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją;
 - 12.7. dažniausiai pasitaikančių organizmo sistemų, infekcinių ir paveldimų ligų, susijusių su veido ir žandikaulių patologija, simptomus, plitimo būdus ir galimas komplikacijas, slaugos ypatumus;
 - 12.8. eduonines ir needuoninės kilmės dantų ligas, jų rizikos veiksnius, gydymo principus ir profilaktiką;
 - 12.9. periodonto ligas, jų rizikos veiksnius, jų gydymo principus ir profilaktiką;
 - 12.10. burnos gleivinės ligas, jų rizikos veiksnius, gydymo principus ir profilaktiką;
 - 12.11. dantų traumas, jų pirmąją pagalbą ir gydymo principus;
 - 12.12. infekcijų kontrolės reikalavimus;
 - 12.13. mokslinio tyrimo planavimo pagrindus ir biomedicininį tyrimų etikos reikalavimus;
 - 12.14. saugos darbe ir sveikatos saugos organizavimą bei valdymo teisinius pagrindus;
 - 12.15. darbo ergonomikos principus;
 - 12.16. darbo su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais reikalavimus, radiacinės saugos užtikrinimo sąlygas;
 - 12.17. odontologinės rentgenologijos pagrindus;
 - 12.18. odontologinius instrumentus, odontologinių priemonių (prietaisų) veikimo principus;
 - 12.19. odontologines medžiagas, jų saugaus naudojimo principus;
 - 12.20. skausmo malšinimo būdus;
 - 12.21. profesionalios burnos higienos atlikimo būdus, instrumentų panaudojimo būdus
 - 12.22. individualios burnos higienos būdus ir priemones;
 - 12.23. odontologinių ligų profilaktikos priemones ir būdus, profilaktikos programų sudarymo principus;
 - 12.24. vietinio nuskausminimo būdus.
13. Burnos higienistas pagal savo kompetenciją turi gebėti:
 - 13.1. dirbti savarankiškai ir komandoje su kitais specialistais;
 - 13.2. bendrauti su sergančiu pacientu ir jo artimaisiais;
 - 13.3. surinkti ir įvertinti anamnezę ir objektyviai ištirti pacientą;
 - 13.4. pagal kompetenciją mokėti vertinti atliekamus laboratorinius, morfologinius, radiologinius ir kitus tyrimus;
 - 13.5. užrašyti dantų formulę;
 - 13.6. pildyti periodonto ir burnos higienos būklės vertinimo diagramas;
 - 13.7. pildyti medicinos ir kitą įstaigos dokumentaciją;
 - 13.8. pildyti statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu

Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“;

- 13.9. mokyti pacientą individualios burnos higienos ir sveikos gyvensenos;
- 13.10. atskirti sveiką danties audinį nuo pažeisto;
- 13.11. atskirti sveikus periodonto audinius nuo pažeistų;
- 13.12. atskirti sveiką gleivinę bei veido ir žandikaulių sistemą nuo patologiškai pakitusių pagal išorinius požymius;
- 13.13. įvertinti dantų paslankumą;
- 13.14. parinkti ir pritaikyti pacientui individualios burnos higienos priemonės, metodus;
- 13.15. parinkti burnos priežiūros priemones specialių poreikių pacientams;
- 13.16. nustatyti burnos higieninius, dantenų pakitimų ir periodonto būklės indeksus;
- 13.17. apskaičiuoti dantų ėduonies paplitimą ir intensyvumą;
- 13.18. organizuoti ir vykdyti mokslo tiriamąją veiklą;
- 13.19. organizuoti odontologinių ligų prevencijos veiklą, taikyti profilaktikos metodus bei profilaktikos priemones, mažinančias odontologinių ligų pasekmes;
- 13.20. naudoti profesionalios burnos higienos instrumentus.
- 14. Burnos higienistas pagal savo kompetenciją turi atlikti šias diagnostines, profilaktines ir gydomąsias procedūras:
 - 14.1. hermetizuoti sveikų dantų vageles silantais;
 - 14.2. atlikti dantų balinimo procedūras po gydytojo odontologo ar gydytojo odontologo specialisto konsultacijos;
 - 14.3. atlikti dantų rentgenogramas;
 - 14.4. išmatuoti dantenų ir periodonto kišenes;
 - 14.5. parinkti ir pritaikyti instrumentus profesionaliai burnos higienai;
 - 14.6. pašalinti viršdanteninius ir podanteninius akmenis;
 - 14.7. poliruoti dantis, neišimamus ir išimamus dantų protezus, plombas;
 - 14.8. atlikti vietinį nuskausminimą (aplikacinį, infiltracinį);
 - 14.9. atlikti burnos, periodonto kišenių irigacijas;
 - 14.10. taikyti vietines dantų ėduonies profilaktikos priemones (fluoro laką, želė ir kt.);
 - 14.11. atlikti injekcijas po oda, į raumenis;
 - 14.12. nuimti atspaudus;
 - 14.13. atlikti dantų poliravimą, oro abrazijos procedūras;
 - 14.14. atlikti profesionalią burnos higieną apie dantų implantus.